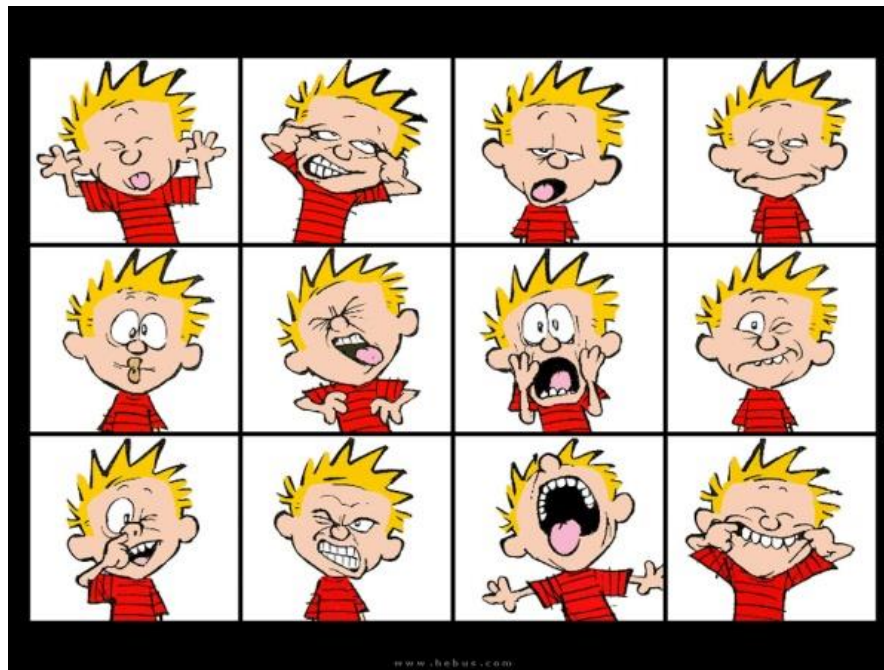

Hverdagslivets utfordringer

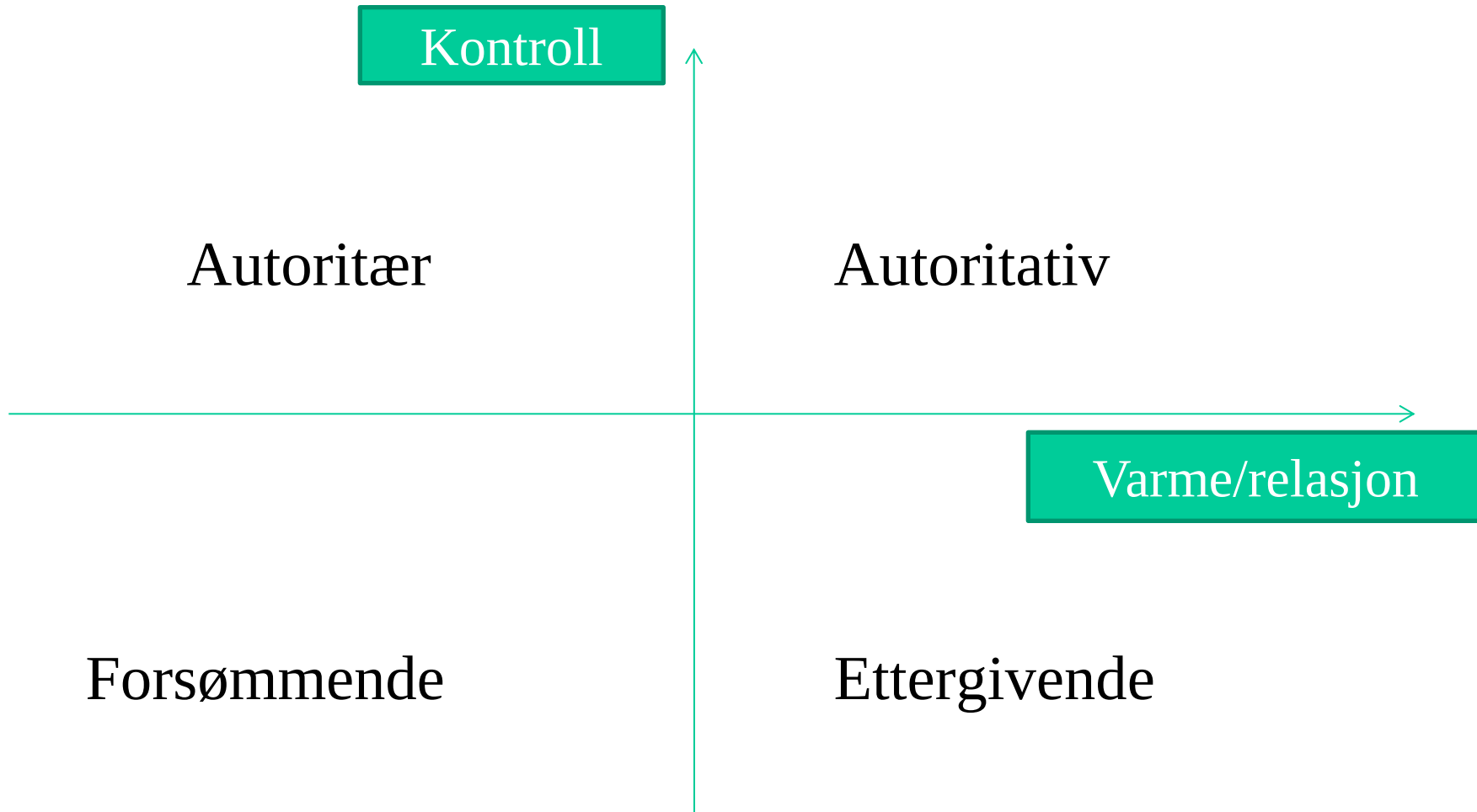

Jannike Smedsplass
Spesialrådgiver Bærum kommune

Barns utviklingsoppgaver

- Å komme overens med jevnaldrende; vennskap, sosial akseptering og kontakt.
- Mestreskoegang og prestere faglig.
- Mestrevoksenkontakt og autoritet, hjemme, i barnehagen og på skole.
- Overholde normer og regler i familie, barnehage, skole og samfunn. (Masen et al., 1995)

Dimensjoner i foreldrerollen (Baumrind 1991)

Stabile kjennetegn på sosial kompetanse – sosiale ferdigheter

- Ferdigheter og holdninger som gjør det mulig å etablere og opprettholde relasjoner
 - Empati
 - Samarbeid
 - Selvkontroll
 - Selvhevdelse
 - Ansvarlighet

Sosiale ferdighetsdimensjoner

- SAMARBEID – dele med og hjelpe andre – følge regler og beskjeder
- EMPATI – se ting fra andres synsvinkel og forstå hvordan andre har det – vise omtanke og respekt for andres følelser og synspunkter – innlevelse og medfølelse
- SELVKONTROLL – bringe følelser under tankemessig kontroll
- SELVHEVDELSE – hevde egne meninger og rettigheter på positive og tydelige måter – ta initiativ, presentere seg og motstå negativt gruppepress
- ANSVARLIGHET – holde avtaler og forpliktelser – vise respekt for eiendeler og arbeid
 - (Gresham & Elliott, 1990; 2008)

Årsaker til manglende sosiale ferdigheter

- At barnet mangler kunnskap om hva som er gode ferdigheter
- At barnet ikke har fått øve på positiv atferd, eller fått tilbakemelding når det bruker positiv atferd
- At barnet ikke tolker sosiale ”signaler” eller muligheter
- At barnet mangler bekreftelse på sine forsøk
- At barnet har en tilstand eller diagnose som gjør sosial samhandling vanskelig

Sosial kompetanse og atferd

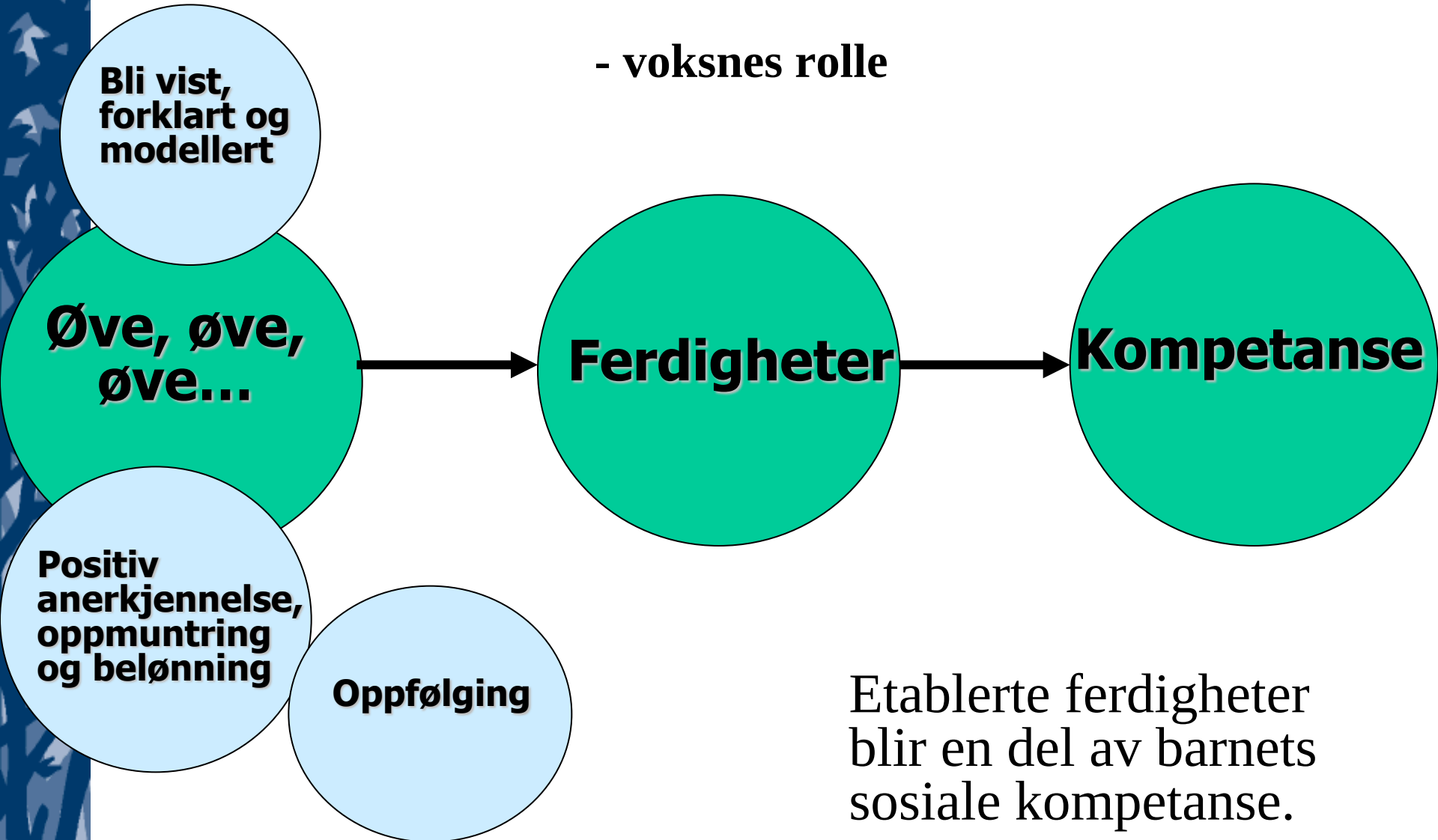
- Høy sosial kompetanse – bedre skolefaglige prestasjoner
- Høy sosial kompetanse - forebygger sosial isolasjon og tilbaketrekking
- Lav sosial kompetanse - mer problematferd
- Lav sosial kompetanse – en risikofaktor
- Systematisk arbeid for å fremme barns sosiale ferdigheter kan redusere problematferd
- All atferd er for en stor del lært eller kan læres.

Utvikling av sosiale ferdigheter

- Bli vist og forklart
- Øve
- Videre oppfølging dersom det er behov for det – samarbeid barnehage/hjem/fritid
- De aller fleste barn lærer sosial kompetanse uten støtte-tiltak – ca. 1,5 prosent av barna trenger ekstra innlæring

Utvikling av barns kompetanse

- voksnes rolle

Prinsipper i ferdighetstrening

- Gode beskjeder
- Tydelige forventninger – små steg

Prinsipper i ferdighetstrening

- Fokus på det som er bra
- Mye ros og oppmuntring – hyppig belønning
- Utforskende spørsmål
- Øvelser og rollespill
- Kontroll av egne, negative følelser

Grunnleggende prinsipper

- Voksne må endre atferd for at barn skal endre atferd
- Den atferden vi gir oppmerksomhet vil med stor sannsynlighet gjenta seg oftere enn den vi ignorerer

Samarbeid hjem - barnehage

Hva kan foreldre gjøre?

- Engasjer dere i arbeidet med å utvikle et godt miljø i barnehagen
- Skap et godt samhold i foreldregruppen
- Sett dere inn i planer – les referater.
- Snakk positivt om andre barn, foreldre og barnehagen
- Vær inkluderende – hils på de du møter i barnehagen
- Være gode rollemodeller – barna ser hva vi gjør, ikke hva vi sier.
- En felles grunnholdning om at alle i utgangspunktet vil hverandre vel.
- Være lojale mot det som settes i gang av tiltak, for eksempel bursdagsinvitasjoner.
- Ha fokus på at alle er med!!!!

Ha et hjerte – slutt å erte

- Fellesskapet skal ha plass til alle på en positiv måte.
- De voksne skal stoppe erting og krenkende atferd straks.
- Sjenerende erting kan være begynnelsen på mobbing eller annen krenkende atferd.
- Mobbing er et overgrep – ikke en vanlig konflikt.
- Lær barnet som blir ertet å si stopp.
- Lær barnet som ertes eller krenker andre å stoppe når det blir sagt stopp.
- Lær barna som er medløpere å få mot til å være uenige.
- Lær barna som er tilskuere å hjelpe venner i nød.
- Foreldrene skal ta lojalt medansvar for barnas gode fellesskap.

Oppsummering

- Alle barn trenger å bli sett og bekreftet
- Bruk oppriktighet og nysgjerrighet
- Forstå selv om du ikke aksepterer
- Man kan sette grenser uten sinne
- Samarbeid mellom barnehage og hjem er den viktigste faktoren for at barn skal ha det bra i barnehagen
- Foresatte og ansatte i barnehagen er de viktigste personene for barnas utvikling av sosial kompetanse

Tips til diskusjon på foreldremøter

- Hvordan sikrer vi i foreldregruppaa at ingen blir ekskludert fra bursdagsselskaper eller andre sosiale sammenkomster?
- Hvordan sikrer vi i foreldregruppaa at alle har noen å være sammen med i barnehagen?
- Hvordan tar vi i foreldregruppaa i mot nye barn?
- Hvilke forventninger har vi til samarbeid voksne i mellom?
- Hvordan kan vi som foreldre støtte opp om familier med barn med spesielle behov?
- Hvordan kan vi være synlige gode rollemodeller for våre og andres barn?